

PAN

bladet

for bøsser og lesbiske

Foto: INDUSTRIA

pris: 25 kr

Danmarks Natur- og Lægevidenskabelige Bibliotek
Nørre Allé 49, DK 2200 København N.

0105-3302

200007481461

NR. 6
august
1995
42. årgang

PAN bladet

for bøsser og lesbiske

Knabrostræde 3
Postbox 1023, 1007 Kbh. K.
ISSN: 0909-347x

Telefon: 3311 1961
Fax: 33 91 03 48

Redaktionens træffetid:
Mandag kl. 19.30 til ca. 22.00

Deadline for artikler: 7. august
Deadline for læserbreve og
notitser den 15. hver måned.

Indhold

- 2 Racistisk kædebrev
- 3 LBL-Sønderjylland
- 4 Interview med Jakob Haff
- 5 Leder
- Ingen insemination i Århus
Interesseafdelinger
- 6 PAN-redaktionen
på seminar
- 8 Gay and Lesbian
Film Festival
- 10 Brad Branson, fotograf
- 12 Den Anden Opera
Hertoft-debat
- 13 Boy George
Hertoft-debat
- 14 Tema: Ung i tiden
- 18 KBH. Nyt
- 20 Verden Rundt

Forsidefoto: Pan, af
fotokollektivet INDUSTRIA
Grafisk tilrettelæggelse:
Bert Svalebølle

REDAKTIONEN

Bert Steen Svalebølle, Bodil Als-
Nielsen, Claus Nielsen, Erik Asmussen,
Kjeld Dahl, Kim Larsen, Lene Bach
Nielsen, Lisse Poulsen, Martin
Strecker-Adelskov, Michael Andersen,
Mark Lauberg, Michael T. Andersen,
Mogens Ulderup Petersen, Mogens
Pileman, Monika Selmer, Steffen
Møllenberg, Thomas B. Andersen,
Tonie Rudby, Ulrik Ricco

Ansvarshavende

redaktør:
Inge-Lise Paulsen,
træffetid: mandag 13-16, torsdag 10-13
Aids-medarbejder:
Søren Skov
Layout-medarbejder:
Christian Gylling
Annoncer:
BERT, tlf. 33 11 19 61

Abonnement:

Institutioner / biblioteker: 300 kr pr. år.
Enkeltpersoner i Danmark: 200 kr
helårs/120 kr halvårs.
Udlandet: Norden 250 kr helårs/
150 kr halvårs.
Øvrige 300 kr helårs/ 175 kr halvårs.

Løssalg: 25 kr. pr nummer.

Sats: PANik Sats.

Tryk: Loka Tryk, Holbæk

Oplag: 8-10.000

• PAN-bladet er medlemsblad for Landsforeningen
for Bøsser og Lesbiske (LBL), og udgives af LBL.
Bladet udkommer 10 gange årligt.
Eftertryk uden skriftlig tilladelse fra redakti-
onen er ikke tilladt. Undtaget heraf er uddrag til brug for
omtale og anmeldelse af bladet.
Redaktionen forbeholder sig ret til at afvise, be-
skære/forkorte indsendte indlæg.
Indlæg underskrevet PAN/navn er skrevet af et
medlem af redaktionen.
Redaktionen påtager sig intet ansvar for materiale,
som tilsendes uopfordret.
Hvert nummer af PAN-Bladet/XPANsion nummer
4 sider finansieret og redigeret af STOP AIDS-
kampagnen.

Ung - på tide!

I juni måned blev der skabt noget nyt og hidtil uprøvet inden for LBL - en
interesseafdeling!

Om dette, og om ungdomsarbejdet iøvrigt, kan du læse i dette nummer
af PAN-Bladet.

Måske får ordet 'interesseafdeling' ikke særlig mange til at føle trang
til hurra-råb og kædedans. Og måske bliver lysten ikke større, når man
hører den nye interesseafdelings navn: 'Foreningen Landsforeningen for
Bøsser og Lesbiske, Forbundet af 1948, Ungdomsafdelingen Anno
1995'.

Men lad os ikke skue hunden på hårene.

Temaet giver indblik i det hidtidige ungdomsarbejde - med grupper,
telefonrådgivning, Gå Ud-tilbud, internationalt arbejde, hiv-smittede
unge osv. Hvad den nye landsdækkende interesseafdeling, som så dagens

FOYER

lys d. 17.6., vil udvikle sig til, kan kun tiden vise. Men der er under alle
omstændigheder taget et vigtigt skridt frem mod den omkalfatring inden
for LBL, som mange har efterlyst.

PS. Apropos navnet: 'Foreningen Landsforeningen for Bøsser og Lesbi-
ske, Forbundet af 1948, Ungdomsafdelingen Anno 1995', så er det
morderlig svært at forestille sig hundredevis af unge bøsser og lesbiske
taktfast råbende 'FLBLFU' under paraden til Europride næste sommer
- specielt hvis de ikke er helt ædre.

Det er naturligvis ikke PAN-Bladets opgave at blande sig i denne sag;
meeeeen ville det ikke have været mere festligt, om man f.eks. havde
valgt at kalde sig 'Unge Bøsser Og Lesbiske', forkortet 'UBOL'. Eller
hvad med 'Unge Bøsser og Lesbiske I Danmark' = 'UBLID'?

PAN/Inge-Lise Paulsen

Under lavmålet

Racistisk kædebrev i omløb

11. juni omtalte B.T. et kædebrev, hvori
modtagerne opfordres til at boykotte bl.a. LBL
og støtte Den Danske Forening og lignende
grupper i kampen mod "de fremmede" - ikke
mindst de sygdomme de bringer med sig (= aids)

I Nudansk ordbog defineres ordet
'demagog' som "en politiker der skaf-
fer sig indflydelse ved at oparbejde
en (usund) stemning i et folk".

Hvis man fjerner parentesens, pas-
ser definitionen fint på det anonyme
kædebrev, der er sat i omløb "i anled-
ning af 5. maj 1995", og som er
kommet PAN-Bladet i hænde.

Selvfolgelig skal den danske ind-
vandrerpolitik debatteres. Men når
argumenterne, som hér, er vildt usag-
lige og appellerer direkte til den indre
svinehund, må tiden være inde til at
råbe vagt i gevær.

Kædebrevet lægger sig i baghjulet
på 5. maj-festlighederne - med alt
hvad dertil hører af frihedselskende
danskisindethed. Der fremgår klart,
at kædebrevsforfatterne betragter sig
selv som frihedskæmpernes arvta-
gere, og deres modstandere som
'fjenden'. Bl.a. betegnes organisatio-
ner som LBL, Røde Kors og SiD
som "organer som profiterer af den
nye besættelse", mens modstandere
af bl.a. Den Danske Forening og
partiet Holger Danske betegnes som
"landsforrædere" og "værnemag-
ere".

Kædebrevet kom pressen i hænde,
fordi et eksemplar blev sendt til John-

ny Nielsen, som er åben bøsse. Det
er også Johnny Nielsen, som har
sendt en kopi af kædebrevet til LBL.

Tag-selv-bord

Det anonyme kædebrev er sat i om-
løb af "en kreds af dansksindede
mænd og kvinder, som har fundet
det nødvendigt at kæmpe mod den
nye besættelse, der er i gang" (men
som åbenbart ikke har fundet det
nødvendigt at "kæmpe med åben
pande" - for nu at blive i terminolo-
gien).

Formålet med kædebrevet er "at
sætte tanker i gang, og - forhåbentlig
også handling".

Et eksempel på denne "handling"
er et brev modtaget af Søren Laursen,
LBLs formand. Brevet, som er post-
stemplet 11.6, har følgende indhold:
"Åbent brev til en landsforræder.
Avnerne skal han opbrænde med en
uudslukkelig ild, Lukas 3.17".
Underskrevet 'Kaj Munk'. (Afsen-
deren har skrevet falsk(!) navn på
kuverten).

Kædebrevet, som formentlig cirku-
lerer i den danske befolkning, retter
sig især mod "invasionen" fra Asien
og Afrika, hvoraf "de fleste lever af
offentlig støtte", og hvis kultur "ikke

Afsnit fra
det anonyme
kædebrev

Allerede nu er overbelægningsen af
fremmede i fængslerne betydelig. De to-
tale udgifter som følge af politikernes
fremmedpolitik siden 1973 er aldrig of-
fentiiggjort, men de ligger langt over de
officielle tal for udgifterne til "indvan-
drere og flygtninge". Gætter vi på at
hver social klient i snit koster 120.000
kr. og at 350.000 fremmede (incl. dem,
der har fået indfødsret og deres børn) er
sociale klienter, brugere af undervis-
ningssystemet, fængslerne, sundheds-
væsenet m.v., når vi frem til tallet 42
milliarder om året. Det kan meget vel
være en hel del højere. (For eksempel
ligger en uforholdsmæssig stor del af
vore ubudne afrikanske gæster af HIV,
der vil udvikle sig til AIDS. Pleje og
behandling af hver patient koster i snit
750.000 kr. I den sammenhæng synes
retableringen af tyrkiske jomfrudomme
at være småting, men der er mange
flere tyrkere end afrikanere i Danmark).
Økonomen Ebbe Vig har regnet sig frem
til en årlig udgift til de fremmede på
mindst 56 milliarder kroner.

Udenlandske statsborgere pr. 1. januar

	1980	1985	1990	1994
Udenlandske statsborgere i alt ..	99 796	107 726	150 644	189 014
Europa i alt ..	73 672	78 700	95 012	112 261
heraf: Nordiske lande ..	22 608	22 600	23 064	24 192
EU-lande ¹ ..	24 212	24 382	26 795	31 245
Jugoslavien (tidligere) ..	7 126	7 617	9 535	11 618
Tyrkiet ..	14 086	18 806	27 929	34 658
Afrika ..	4 112	4 470	6 146	11 381
Nordamerika i alt ..	5 096	4 917	5 034	5 813
heraf: USA ..	4 271	4 110	4 126	4 782
Syd- og mellemamerika ..	1 644	1 912	2 209	2 732
Asien i alt ..	13 638	16 830	35 205	45 445
heraf: Pakistan ..	6 400	6 692	6 285	6 368
Oceanien ..	548	527	618	888
Statsløse/uoplyste ..	1 086	370	6 420	10 494

¹ Grækenland pr. 1. januar 1981, Portugal og Spanien pr. 1. januar 1986 medregnet i EU-lande.

Kilde: Danmark i tal, 1995, udgivet af Danmarks Statistik

går særlig godt i spand med vore".

Antallet af disse ikke-europæiske
indvandrere anslås til 350.000, som,
ifølge kædebrevskriverne, koster det
danske samfund mindst 42 milliard-
er kr. om året.

Dertil kommer, at "en uforholds-
mæssig stor del af vore ubudne afri-
kanske gæster" er hiv-smittede. Når
de udvikler aids, vil hver patient,
igen ifølge brevskriverne, koste det
danske samfund ca. 750.000 kr.

Konklusion? En årlig udgift på 56
milliarder kr.

Landsforrædere

Kædebrevet fortsætter med at pege
på, at "de fremmede invaderer vort
land og formerer sig kraftigt" (be-
mærk propaganda-effekten af ordene
"invadere" og "formere". Var der
mon nogen, der kom til at tænke på
rotter?).

Samtidig - siges det - udvandrere
"højtuddannede danskere og folk i
deres bedste alder (ca. 20.000 årligt),
fordi de ser, hvor det bærer hen".

(Brevskriverne nævner ikke, hvor de
har denne interessante viden om
udvandreernes bevæggrunde fra. Og
de forklarer heller ikke, hvorfor de
fleste danskere udvander til det end-
nu mere 'raceblandede' England).

Herefter spørges der retorisk:
"Hvad kan du og jeg gøre?" Svaret
lyder: "Undgå at støtte organer, som
profiterer af den nye besættelse",
specielt Dansk Flygtningehjælps
medlemsorganisationer: Amnesty
International, ASF Dansk Folke-
hjælp, Caritas Danmark, Dansk
Arbejdsgiverforening, Dansk Røde
Kors, Dansk Ungdoms Fællesråd,
Danske Kvinders Nationalråd, FN-
Forbundet, Folkekirkens Nødhjælp,
Ibis, LBL, Red Barnet, Mellem-
folkeligt Samvirke, Mosaik Tros-
samfund og SiD.

I stedet opfordres folk til at danne
deres egne grupper i protest mod
folketingets partier, eller til at støtte
"kampen mod indvandringen" - i
Den Danske Forening, Stop indvan-
Fortsættes på næste side

Hiv-smittede afrikanere

PAN-Bladet har henvendt sig til
Seruminstituttet for at få oplyst,
hvor mange hiv-smittede afrika-
nere der findes i Danmark.

Ifølge Else Schmidt, Serumin-
stituttet, har man siden 1990
registreret 250 hiv-smittede afri-
kanere i Danmark. Eftersom hiv-
test for disse, som for alle andre,
er frivillig, kendes det endelige
tal ikke.

Ingen ved heller, hvor mange
hiv-smittede afrikanere, der be-
finder sig i Danmark på et givet
tidspunkt. En stor del er studeren-
de, som kun er her i kort tid.

Afsamme grund kan man heller
ikke sige noget om, hvor mange
afrikanere, der vil blive indlagt
med aids på et dansk hospital.

Røde Kors overvejer at tilbyde
alle en hiv-test ved ankomst til
Danmark. Det er ikke politisk mu-
ligt at tvinge nogen til at lade sig
teste.

Sundhedsministeriet har des-
uden, i samråd med Røde Kors,
udarbejdet info-materiale på en
række aktuelle sprog, så alle bliver
informeret om muligheden for
anonym hiv-test i Danmark.

PAN/i-lp & bert

Sex på arbejdspladsen

Jakob Haff taler om at arbejde med hiv

Jakob Haff har arbejdet i fire et halvt år i STOP AIDS-kampagnen. Ved adskillelsen fra Landsforeningen for Bøsser og Lesbiske blev han chef for en arbejdsplads med 15 ansatte - men al græsrodsarbejdet er ikke langt på hylden. Jakob er blandt fortalere for sex i aktivist-arbejdet!

Jakob Haff er kultursociolog, og allerede før han fik job i STOP AIDS-kampagnen, beskæftigede han sig med sex mellem mænd i De erotiske Oaser, i akademisk forstand. I 1991 skrev han speciale om emnet, og den teoretiske viden herfra er udmøntet i det opsøgende arbejde, kampagnen har i parkerne og andre steder, hvor mænd dyrker sex - det, der først hed Oase-projektet og nu *Hot and Safe*.

Oase-projekterne har været meget spændende at være med i, siger Jakob. Både det praktiske: at møde mænd i parken her i København, give dem kondomer, glidecreme og en samtale om sex og sikker sex. Men jeg har også været ude i verden og skullet fremlægge disse projekter - og det har flere gange løftet mange øjenbryn.

Den største anstødssten i mange lande er nok STOP AIDS-kampagnens (og Jakob Haffs!) meget kategoriske holdning til sex mellem sikker sex-informatører og brugerne i parken. Det er tilladt!

- Da vi sidste år havde *Hot and Safe*-projektet på Gran Canaria, opfordrede vi ligefrem de frivillige til at dyrke sex med „brugerne“ - hvis de havde lyst, altså. Det samme gør vi i år i *Hot and Safe* herhjemme og på Ibiza.

Men hvorfor er det ikke uetisk, sådan som mange i Norge og USA f.eks. synes det?

- Fordi der ikke er tale om en „klientrelation“. De frivillige er på lige fod med dem, de taler med. De er „peer educators“.

Men andre aids-oplysere siger jo, at man ikke kan kommunikere ordentligt med folk, man har sex med?

- Det mener jeg, er noget sludder - men ingen har rigtig nogle erfaringer med det. Derfor har vi sagt: okay, lad os prøve at se, hvordan det fungerer. Og hvad kan være bedre sikker sex-information end en praktisk demonstration?

Dramatisk start

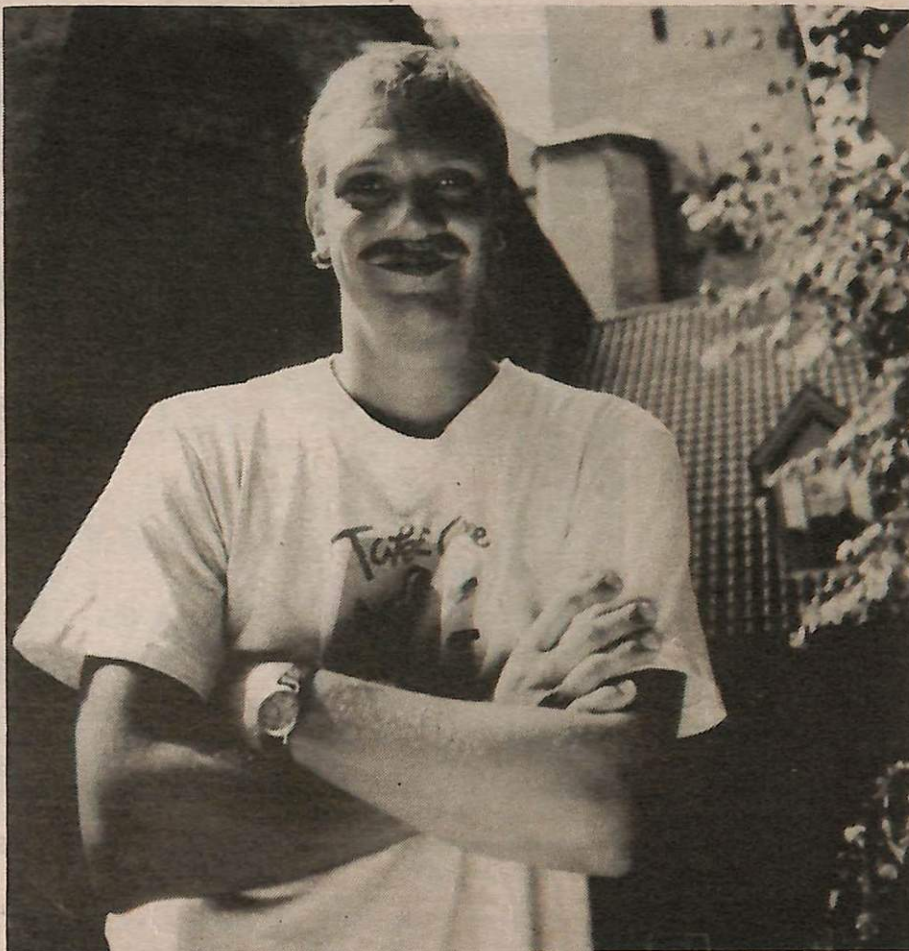
Du blev indsat som leder, da aids-arbejdet administrativt blev udskilt fra Landsforeningen - i forbindelsen med foreningens dårlige økonomi og så videre. Hvordan oplevede du det at blive leder?

- Det var en ret dramatisk oplevelse. Det skete jo brat, og uden at jeg fik ret lang betænkningstid. Nu bagefter ved jeg, at jeg under alle omstændigheder ville have sagt „ja“ til jobbet - men det skete jo ikke dengang på noget dybt velovervejet grundlag. Men det, at jeg blev leder af aids-arbejdet, som et led i adskillelsen til Landsforeningen for Bøsser og Lesbiske, lå jo meget godt i tråd med det, jeg mener var vigtigt, nemlig at styrke aids-arbejdets egen profil i forhold til Landsforeningens øvrige aktiviteter. Og jeg så mig selv som et led i den proces, hvis følger for alvor blev tydelig, da vi flyttede til Amagertorv.

Charter og sexvaner

Som leder har man ofte tendens til at drukne i administration. Gælder det også dig?

- Ja, i høj grad, desværre. Specielt selvfølgelig fordi det år, der er gået, har været fyldt med alle mulige ekstraordinære problemer i forbindelse med udskillelsen fra Landsfore-

STOP AIDS-kampagnen bor nu Amagertorv 33 og har udsigt til Helligåndskirken. Her har Jakob Haff stillet sig ned på Strøget blandt turisterne og gademusikanterne. Foto: Pia Hansen.

ningen og det økonomiske kaos, kampagnen havnede i ved den lejlighed. Og så etableringen af den nye organisation. Så der er håb om, at det bliver bedre. Men heldigvis er der stadig enkelte af kampagnens projekter, jeg selv arbejder med i, nemlig lige for tiden blandt andet *Hot and Safe* på Ibiza.

Hvad med din faglige baggrund, bruger du den i jobbet?

- Ja, det synes jeg, jeg gør på mange måder. Nu er det jo ikke et job, hvor man sidder i ugevis og læser og skriver om et bestemt emne, men jeg har blandt andet været med i baggrundsgruppen til den store spørgeskemaundersøgelse, som Jan Fouchard lavede for et par år siden, den som viste, at „danske bøsser er europamestre i sikker sex“, og som vi stadig trækker på resultaterne af. Og da vi i 1993 fik et forskerhold til at skrive en evalueringsrapport om STOP AIDS-kampagnens arbejde, var jeg selvfølgelig også med i styregruppen der. Jeg var også med til at tilrettelægge Sundhedsstyrelsens første „Hiv på arbejdspladsen“-kampagne, og internt har jeg blandt andet været med til at udvikle studiekredsen *Mit Liv med Hiv*.

Kendte danskere, ja tak

I disse måneder bliver Sundhedsstyrelsens tidligere meget omtalte *Mand+Mand-kampagne* produceret. Her er STOP AIDS-kampagnen med i alt benarbejdet, da *Mand+Mands* formål er at oplyse bøsser og andre mænd, der har sex med mænd, om at huske kondomerne og den vandbaserede glidecreme.

- Det er gået godt med at skaffe kendte mennesker til at lægge ansigt til kampagnen. Og teksterne til TV-spottene gang.

Hvilke kendte er der tale om?

- Ja, det er selvfølgelig hemmeligt, indtil kampagnen kommer på skærmen. Men det er en perlerække af kendte danskere. Og det beviser, at medicinaldirektør Palle Juul Jensen ikke anede, hvad han talte om, da han udtalte, at „sådan noget“ kunne man ikke bede kendte mennesker om. Der er selvfølgelig nogle, der har sagt „nej“, men kun en enkelt med den begrundelse, at det gik for tæt på vedkommen-

des blufærdighed - og det er da en ærlig sag.

I undtagelsestilstand

Er der stadig belæg for at anvende flere midler til bøsse-kampagner?

- Jeg har lige set filmen „*And the Band Played On*“, her var der en bøsse, der sagde: „Dette er ikke en bøssey sygdom, men en menneskesygdom“. Det får mig til at tænke, når det er nødvendigt at sige sådan, kan det kun være, fordi man ikke er vant til at betragte bøsser som mennesker. Aids er en bøssey sygdom, her i Danmark i 1995. For langt de fleste, som er smittet her i landet, og som er aids-syge, er mænd, der har sex med mænd.

Men heteroseksuelle skal vel også oplyses?

- Ja, selvfølgelig skal de det. Men det gør mig arrig, når jeg hører - blandt andet som kritik af *Mand+Mand*-kampagnen - at „det er uheldigt, at der fokuseres på bøsserne, for så tror de heteroseksuelle ikke, det angår dem“.

Sikke noget vås, det bunder i den samme holdning, som jeg snakkede om før: hvis det handler om bøsser, kan det ergo ikke handle om os mennesker. Det er fladpandet og fantasiforladt at hævde, at der ikke kan laves kampagner til den ene målgruppe, uden at man dermed har afblæst alarmen for den anden.

- Det, som det heteroseksuelle Danmark i alt for høj grad glemmer - og vi glemmer det også selv - er, at bøsser lever i en slags undtagelsestilstand. Det er en exceptionel situation, at en hel befolkningsgruppe er ramt af en fatal og smitsom sygdom. Så alle enten er smittede, syge, kender nogen, der er det - eller er bange for at blive smittet. Hiv præger vores liv på en måde, som det er svært at finde en sammenligning til. Vi har heldigvis været gode til at få hverdagen til at fungere alligevel, men det er vigtigt at huske, at vi lever under et stort pres, både i kraft af tabene, vi oplever, når vi bliver syge, når venner og kærester forsvinder - og i kraft af frykten for, at man skal blive smittet, hvis man ikke er det.

Er til spansk

Bliver du aldrig træt af at tænke på hiv og sikker sex døgnet rundt?

- Jo, et job som vores kommer let til at fylde det meste af livet. Det er svært at slippe jobbet, når man gerne vil, f.eks. når man går i byen. Vores arbejde griber ind i vores eget liv. Det vi laver ved skrivebordet om dagen, handler om det vi selv tænker og føler privat, om det vores venner taler om, ja det griber helt ind i vores personlige sex-liv. Det kan være belastende, synes jeg. Men for mig er det også et kæmpe privilegium at arbejde med noget, jeg i dén grad er optaget af og synes er vigtigt at gøre noget ved. Og så er det privilegeret at være på en bøsse-lesbisk arbejdsplads, jeg er en stor tilhænger af ghettoen.

Hvad gør du for at slippe jobbet?

- Rejser. Man kan jo ikke så godt slukke for sin hjerne, men man kan tage væk fra telefonen.

Men i hverdagen? Vi har jo set dig optræde i Bøssehuset, spiller du ofte teater?

- Nej, *Giro 414* var min debut. Jeg har i perioder af mit liv dyrket meget musik, især sunget. Dertil er jeg på 12. år frivillig på Radio Rosa, og jeg har også en drøm om på et tidspunkt for alvor at lære spansk. Men ellers er jeg vist for tiden faldet i den grøft, jeg ellers ikke bryder mig om: ikke at have nogle organiserede fritidsinteresser. Og det er ikke specielt hensigtsmæssigt, mener jeg. Jeg tror, man bliver bedre til sit arbejde, hvis man ikke udelukkende har arbejdet i hovedet.

PAN/Søren Skov

- Man ved ikke om man skal le eller græde, når man ser en topembedsmand som Palle Juul Jensen misbruge sin indflydelse til at køre sin egen moral af og hæmme et helt nødvendigt stykke forebyggende arbejde, siger Jakob Haff. Foto: Pia Hansen.